

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku - Sąd Pracy

w składzie:

Przewodniczący SSR Andrzej Józefowski

Protokolant Małgorzata Sypek

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013r. w Kłodzku

sprawy z powództwa M. F.

przeciwko (...). w W.

o ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powódki kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Powódka M. F. domagała się ustalenia, że praca świadczona przez nią w okresie od 18 kwietnia 1977 r. do 30 04 1983 r. w (...)w D. na stanowisku zdobnika szkła była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w okresie od 18 kwietnia 1977 r. do 30 04 1983 r. była zatrudniona w (...)w D. na stanowisku zdobnika szkła. Wykonywała prace przy produkcji wyrobów ze szkła kryształowego. W wydanym powódce świadectwie pracy brak jest informacji, że wykonywała pracę w warunkach szczególnych.

Powódka podała nadto, że zwróciła się do ZUS o ustalenie od kiedy będzie mogła ubiegać się o emeryturę, skoro według art. 32 ust.1 w związku z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych emerytura przysługuje po osiągnięciu niższego wieku w razie pracy w szczególnych warunkach.

Jednakże ZUS odmówił uznania pracy powódki w okresie od 18 kwietnia 1977 r. do 30 04 1983 r. w (...)w D. na stanowisku zdobnika jako pracy w szczególnych warunkach, bowiem świadectwo pracy powódki nie zawiera takiej adnotacji.

Powódka wskazała dodatkowo, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze załącznik wykaz A dział V pkt 19 prace przy produkcji wyrobów ze szkła kryształowego zalicza się do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Powódka pozwała (...) S. A. w W. jako następcę prawnego zatrudniającego ją pracodawcy i aktualnego właściciela Huty.

Strona pozwana wniosła o oddalenia powództwa zarzucając, że nigdy nie była następcą prawnym firmy (...). w S. wobec czego pozew skierowano do niewłaściwego podmiotu.

Strona pozwana podkreśliła, że (...)z o.o. w S. została wykreślona z rejestru KRS z dniem 17 12 2008 r. po likwidacji w wyniku postępowania upadłościowego

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Strona pozwana nabyła aktem notarialnym z dnia 29 03 2007 r. od syndyka masy upadłości(...)w S. majątek stanowiący zorganizowaną część przedsiębiorstwa upadłego.

(dowód : kopia umowy sprzedaży k 22 -

Sąd zważył :

W myśl art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego, gdy ma w tym interes prawny.

Wielokrotnie i od wielu lat w judykaturze Sądu Najwyższego wyrażano pogląd, że pracownik nie ma interesu prawnego w dochodzeniu przed sądem pracy ustalenia zatrudnienia go w szczególnych warunkach (tak m.in. : SN w uchwale z 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87, publ. OSNC z 1988 r., nr 10, poz. 132).

W postępowaniu przed organem rentowym (ZUS) pracownik będzie mógł wykazać, czy był zatrudniony w szczególnych warunkach. W przypadku odmownej decyzji ZUS pracownikowi będzie przysługiwać prawo odwołania się do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. W tym stanie brak jest interesu prawnego w ustaleniu okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych - dla celów emerytalnych.

W najnowszym postanowieniu z dnia 19 stycznia 2012 r. (I PK 108/11 - LEX nr 1215409) Sąd Najwyższy podtrzymał linię orzecznictwa stwierdzającego brak interesu prawnego w dochodzeniu przed sądami pracy (które należy odróżniać od sądów pracy i ubezpieczeń społecznych) wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że -" Skoro kwalifikacja określonej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach dla celów emerytalno-rentowych może być dokonywana wyłącznie w postępowaniu przed organem rentowym w sprawie o przyznanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych (ewentualnie w postępowaniu sądowym wywołanym wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego), to pracownik wytaczający w tej materii przed sądem pracy powództwo o ustalenie nie wykazuje w ogóle interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c., niezależnie od tego przeciwko komu (pracodawcy, czy organowi rentowemu) skierował pozew".

W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podał, że -"powództwo zmierza wyłącznie do wiążącego ustalenia faktów z punktu widzenia prawa do świadczeń emerytalnych powoda i celem tego powództwa z pewnością nie jest zapewnienie ochrony indywidualnego interesu prawnego powoda w rozumieniu art. 189 k.p.c.

W świetle dotychczasowego, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego należy stwierdzić, że żądanie pozwu jest bezzasadne nie tylko z tego powodu, że stroną pozwaną jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a więc podmiot niepozostający w jakimkolwiek stosunku cywilnoprawnym (stosunku pracy) z powodem. Jest tak przede wszystkim z tej przyczyny, że powód zmierza - z ominięciem przepisów regulującym postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych - do uzyskania środka dowodowego potwierdzającego fakt mogący mieć w przyszłości znaczenie dla potrzeb postępowania o ustalenie prawa do świadczeń emerytalno-rentowych. Tymczasem pracownik nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie stosunku pracy (jego treści), gdy wnosi takie powództwo wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć ustaleniu dowodów lub faktów w innym postępowaniu, w szczególności w sprawach zakresu ubezpieczeń społecznych (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 1979 r., III PZP 17/78, OSNCP 1979 nr 7-8, poz. 143; z dnia 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87, OSNCP 1988 Nr 10, poz. 132; z dnia 3 listopada 1994 r., I PZP 45/94, OSNAPiUS 1995 Nr 6, poz. 74; z dnia 5 lipca 1995 r., I PZP

56/94, OSNAPiUS 1995 Nr 24, poz. 299 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2005 r., I PZP 2/05, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 71 i wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1971 r., I PR 344/71, OSNCP 1972 Nr 5, poz. 89; z dnia 1 grudnia 1983 r., I PRN 189/83, OSNCP 1984 Nr 7, poz. 121; z dnia 17 grudnia 1997 r., I PKN 434/97, OSNAPiUS 1998 Nr 21, poz. 627 i z dnia 23 lutego 1999 r., I PKN 597/98, OSNAPiUS 2000 Nr 8, poz. 301). Brak interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. w wytoczeniu powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy (ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach) wynika z tego, że organ rentowy samodzielnie ustala okresy przebyte w ubezpieczeniu i inne przesłanki warunkujące nabycie prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, bowiem całokształt postępowania dotyczącego nabycia prawa do świadczenia z tytułu ubezpieczenia społecznego należy do tego organu zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., I UK 245/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 57). Decyzja odmawiająca ubezpieczonemu prawa do świadczenia emerytalnego (na przykład z powodu nieuwzględnienia okresów jego zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach) podlega weryfikacji w postępowaniu odwoławczym przed sądem powszechnym (sądem ubezpieczeń społecznych).

Skoro kwalifikacja określonej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach dla celów emerytalno-rentowych może być dokonywana wyłącznie w postępowaniu przed organem rentowym w sprawie o przyznanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych (ewentualnie w postępowaniu sądowym wywołanym wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego), to pracownik wytaczający w tej materii przed sądem pracy powództwo o ustalenie nie wykazuje w ogóle interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c., niezależnie od tego przeciwko komu (pracodawcy, czy organowi rentowemu) skierował pozew.

Powództwo o ustalenie nie może prowadzić do pozyskania dowodów, które miałyby zostać wykorzystane w innym postępowaniu".

Dla zbadania, czy interes prawny istnieje, istotna jest ocena, jak ewentualne uwzględnienie powództwa wpłynie na sytuację powoda, a interes prawny z reguły nie istnieje wówczas, gdy powód ma inne możliwości ochrony swych praw. Dlatego niezbędne jest istnienie stanu, w którym: po pierwsze, nie istnieje inny środek prawny, przy użyciu którego powód uzyskać może skuteczną ochronę prawną, a po drugie, orzeczenie ustalające wydane w oparciu o art. 189 k.p.c. taką skuteczną ochronę prawną powodowi zapewni. Nie ma interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. strona domagająca się ustalenia stosunku prawnego lub faktów prawotwórczych, od których zależy jej prawo do świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Ponadto pozwana nie ma legitymacji biernej. Pozwana nabyła bowiem przedsiębiorstwo (nie będące także pracodawcą powódki) w trybie postępowania upadłościowego.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 marca 2010 r. (V CSK 338/09 - LEX nr 688055) - "1. Zbycie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 551 k.c. nie wywołuje skutku następstwa prawnego o charakterze ogólnym po stronie nabywcy. Okoliczność, że do nabycia przedsiębiorstwa upadłego mają zastosowanie przepisy szczególne (art. 316 i 317 p.u.n.) nie rzutuje na zasadność tej oceny także w odniesieniu do nabycia przedsiębiorstwa w ramach postępowania upadłościowego. Następstwo prawne o charakterze ogólnym ma miejsce wówczas, gdy określony podmiot (następca) wchodzi w ogół praw i obowiązków innego podmiotu (poprzednika prawnego). Tymczasem nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa wprawdzie to przedsiębiorstwo jako zorganizowaną całość majątku upadłego, jednakże nie przejmuje zobowiązań upadłego. Artykuł 317 ust. 2 p.u.n. stanowi wyraźnie, że nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa je w stanie wolnym od obciążeń i nie odpowiada za zobowiązania upadłego. Nie można zatem przyjąć, że wstępuje on w ogół praw i obowiązków upadłego jako sukcesor".

Przepis art. 317 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. 1112) jednoznacznie stanowi, że nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa je w stanie wolnym od obciążeń i nie odpowiada za zobowiązania upadłego. Wszelkie obciążenia na składnikach przedsiębiorstwa wygasają, z wyjątkiem obciążeń wymienionych w art. 313 ust. 3 i 4.

Nie ma więc możliwości zastosowania art. 231 k.p. zwłaszcza, że powódka nie była pracownikiem sprzedanego przedsiębiorstwa.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w sentencji.